

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 15. decembrī
(OR. en)

14964/21

COEST 327

PIEZĪME

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Saņēmējs: delegācijas

Temats: Austrumu partnerības samita kopīga deklarācija (Briselē, 2021. gada 15. decembrī)

Pielikumā pievienota sestā Austrumu partnerības samita kopīgā deklarācija, par ko samita dalībnieki vienojās 2021. gada 15. decembrī Briselē.

Austrumu partnerības samita kopīga deklarācija

"Atveseļošanās, noturība un reforma"

Brisele, 2021. gada 15. decembris

Armēnijas Republikas, Azerbaidžānas Republikas, Gruzijas, Moldovas Republikas un Ukrainas valsts vai valdības vadītāji, Eiropas Savienības pārstāvji un tās dalībvalstu valsts vai valdības vadītāji tikās Briselē 2021. gada 15. decembrī. Samitā ieguldījumu deva arī Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs un pārstāvji no Reģionu komitejas, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas, Eiropas Investīciju bankas un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas, ES un Austrumu partnerības valstu Reģionālo un vietējo pašvaldību konferences un Euronest parlamentārās asamblejas.

1. Mēs esam sanākuši kopā, lai atkārtoti apstiprinātu savu stingro apņemšanos attiecībā uz mūsu stratēģisko, vērienīgo un uz nākotni vērsto Austrumu partnerību, kuras pamatā joprojām ir kopīgas pamatvērtības, savstarpējas intereses un kopīga līdzatbildība, pienākumi, iekļautība, diferenciācija un savstarpēja pārskatatbildība. Mūsu partnerība, kas ir īpaša Eiropas kaimiņattiecību politikas dimensija, ļauj ciešāk tuvināt Eiropas Savienību un tās Eiropas austrumu partnerus. Tās mērķis ir sekmēt stabilitāti, labklājību un savstarpēju sadarbību un virzīt uz priekšu mūsu apņemšanos visu mūsu iedzīvotāju labā īstenot nepieciešamās reformas un risināt globālas un reģionālas problēmas, ar kurām mēs saskaramies.

VĒRTĪBAS

2. Mūs vieno kopīgā apņemšanās vēl vairāk stiprināt demokrātiju un tiesiskumu mūsu sabiedrībā. Cilvēktiesību un pamatbrīvību, tostarp pie minoritātēm piederošu personu tiesību, aizsardzība, iekļaujošas sabiedrības veicināšana, dzimumu līdztiesības veicināšana, kā arī pilnīga starptautisko tiesību principu un normu ievērošana joprojām ir mūsu partnerības stūrakmeņi un ir mūsu kopīgā darba pamatā visās prioritārajās jomās. Eiropas Savienība joprojām ir apņēmības pilna atbalstīt visu austrumu partneru teritoriālo integritāti to starptautiski atzītajās robežās, neatkarību un suverenitāti, ievērojot un pildot mērķus un principus, kuri ir noteikti ANO Statūtos, 1975. gada Helsinku Nobeiguma aktā un 1990. gada Parīzes Hartā un kuri ir pamatā mūsu kopīgajam redzējumam par mierīgu un nedalītu Eiropu.
3. Mēs atkārtoti apstiprinām savas saistības, ko esam uzņēmušies iepriekšējos samitos un divpusējos nolīgumos, kā arī apņēmību tās virzīt uz priekšu. Šajā virzienā progresam un atbalstam nepieciešamais nosacījums joprojām ir mūsu vērienīgā reformu programma un pastiprināta sadarbība, lai palielinātu labklājību un veicinātu mieru, stabilitāti, ilgtspēju un noturību reģionā, īpaši saistībā ar Covid-19 pandēmiju. Mūsu sadarbības un atbalsta mērķis ir īpaši būs izpildīt būtiskus globālos politikas mērķus, tostarp Parīzes nolīgumu par klimata pārmaiņām un ANO Programmu 2030. gadam, un tās ilgtspējīgas attīstības mērķus.
4. Mēs joprojām esam dziļi nobažījušies par pastāvīgo destabilizāciju un starptautisko tiesību principu pārkāpumiem daudzās Austrumu partnerības reģiona daļās, kas rada nopietnu apdraudējumu mieram, drošībai un stabilitātei. Mēs aicinām ar jauniem centieniem sekmēt Austrumu partnerības reģiona neatrisināto konfliktu noregulējumu miermīlīgā ceļā, pamatojoties uz starptautisko tiesību principiem un normām. Ekonomiskajai un sociālajai attīstībai un sadarbībai būtiski ir risināt konfliktus mierīgi, veidot uzticēšanos un labas kaimiņattiecības. Mēs atzinīgi vērtējam ES centienus, padziļināto iesaisti un pastiprināto lomu konfliktu novēršanā, konfliktu risināšanā, uzticēšanās veidošanā, izmantojot pastāvošos saskaņotos sarunu formātus un procesus vai tos atbalstot, tostarp izmantojot klātbūtni uz vietas, kad tas vajadzīgs.

5. Mūsu sadarbības tvērumu un pamatīgumu nosaka mūsu attiecīgie nolīgumi, un tos arī turpmāk veidos gan ES, gan partneru augstākie mērķi un vajadzības, kā arī reformu temps un kvalitāte. Mēs atzīstam, ka Eiropas Savienības pieeja, kas balstīta uz nosacījumiem un stimuliem ("vairāk par vairāk" un "mazāk par mazāk"), arī turpmāk dos ieguvumus tiem partneriem, kuri visvairāk būs iesaistījušies reformu īstenošanā.
6. Mēs vēlreiz apliecinām katra partnera suverēnās tiesības izvēlēties, cik vērienīgas attiecības ar Eiropas Savienību tie vēlas un kādi ir šo attiecību mērķi. Mēs uzsveram, ka šī ir konstruktīva partnerība, kura ne pret vienu nevēršas, bet kuras mērķis ir sekmēt mieru un labklājību visās kaimiņvalstīs. Austrumu partnerība arī turpmāk būs iekļaujoša un elastīga partnerība, kas dod iespēju kopīgi risināt kopējas reģionālās un globālās problēmas dažādās jomās, tostarp ar ciešāku nozaru sadarbību un apmaiņām. Šajā sakarībā mēs uzsveram savu īpašo mērķi pastiprināt un atbalstīt reģionālo sadarbību Austrumu partnerības reģionā, tostarp stiprinot saiknes un transporta savienojamību.

PARTNERĪBA

7. Mēs atzinīgi vērtējam to, ka pilnībā ir stājušies spēkā asociācijas nolīgumi un padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas (*DCFTA*) ar Gruziju, ar Moldovas Republiku un ar Ukrainu – ar to nolīgums spēkā stājas pēc ES valstu vai to valdību vadītāju lēmuma 2016. gada decembrī.

8. Šajā sakarībā mēs atzīstam attiecīgo partneru centienus tuvināties Eiropai un izvēlēto virzību uz Eiropu, kā norādīts asociācijas nolīgumos. Nolīgumos ir paredzēts paātrināt politisko asociāciju un ekonomisko integrāciju ar Eiropas Savienību. Mēs atzinīgi vērtējam līdz šim gūtos panākumus un mudinām pilnībā īstenot šos asociācijas nolīgumus un to padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas. Mēs atgādinām, ka efektīva asociācijas nolīgumu un to *DCFTA* īstenošana plašāka regulējuma tuvināšanas procesa un ar to saistīto nepieciešamo reformu sakarā palīdz radīt nosacījumus pastiprinātām ekonomiskajām un tirdzniecības attiecībām ar ES, kuru rezultātā turpinās pakāpeniska ekonomiskā integrācija Eiropas Savienības iekšējā tirgū, kā iecerēts asociācijas nolīgumos. ES joprojām ir apņēmības pilna šajā ziņā atbalstīt asociēto partneru centienus.
9. ES un ieinteresētie partneri pauž gandarījumu par to, ka 2021. gada martā stājās spēkā Visaptverošs un pastiprināts partnerības nolīgums starp ES un Armēniju, atzinīgi vērtē līdz šim panākto progresu un mudina nolīgumu pilnībā īstenot, lai tādējādi sasniegtu jaunu partnerības līmeni.
10. ES un ieinteresētie partneri atzinīgi vērtē progresu, kas panākts starp ES un Azerbaidžānu notiekošajās sarunās par jaunu visaptverošu nolīgumu.
11. ES pauž nožēlu par Baltkrievijas iestāžu lēmumu apturēt savu dalību Austrumu partnerībā un cer atsākt sadarbību ar Baltkrievijas iestādēm, tiklīdz būs radīti nosacījumi, kādi ir nepieciešami mierīgai pārejai uz demokrātiju, lai balstītos uz kopīgu programmu, kuras pamatā ir kopīgas vērtības un kopīgas intereses. Tikmēr ES turpina veidot attiecības ar Baltkrievijas iedzīvotājiem, pilsonisko sabiedrību un neatkarīgajiem medijiem un tos atbalstīt. ES apņemšanos atbalstīt Baltkrievijas tautas demokrātisko izvēli atspoguļo visaptverošais ekonomiskā atbalsta plāns demokrātiskai Baltkrievijai līdz 3 miljardu EUR apmērā. Atkārtoti uzsverot iepriekš teikto, ES nosoda Baltkrievijas iestāžu veikto migrantu un bēgļu instrumentalizāciju un kopumā – visus gadījumus, kad migranti tiek instrumentalizēti politiskiem mērķiem.

12. Saskaņā ar diferenciācijas un iekļautības principiem ES atzīst asociēto partneru trijotnes (Gruzijas, Moldovas Republikas un Ukrainas) iniciatīvu stiprināt sadarbību ar ES un pienācīgi ņem vērā pastiprināto koordināciju to starpā kopīgu interešu jautājumos, kas saistīti ar asociācijas nolīgumu un *DCFTA* īstenošanu, un sadarbības jautājumos Austrumu partnerības ietvaros. Šajā sakarā, balstoties uz līdz šim sasniegto kopīgajās diskusijās par reformām, kas saistītas ar asociāciju, un nolūkā sekmēt pilnīgu asociācijas nolīgumu / *DCFTA* īstenošanu, ES un visi ieinteresētie partneri pētīs iespējas ciešākai nozaru sadarbībai, tostarp, bet ne tikai, jomās, kas ir saistītas ar divējādo –zaļo un digitālo – pārkārtošanos, savienojamību, enerģētisko drošību, tieslietām un iekšlietām, stratēģisko komunikāciju un veselības aprūpi. Tajā pašā laikā ES turpina uzsvērt, cik svarīgs ir iekļautības princips, kas sniedz vienlīdzīgu piekļuvi iespējām un resursiem visiem ieinteresētajiem partneriem.
13. Mēs joprojām esam gatavi izskatīt iespēju sadarboties ar trešām valstīm, katru gadījumu izskatot atsevišķi un pamatojoties uz kopīgām vērtībām, tostarp kā papildinājumu citiem reģionāliem formātiem, piemēram, Melnās jūras reģiona sinerģijai, ja šāda dalība veicinātu Austrumu partnerības mērķu sasniegšanu un nodrošinātu tiem pievienoto vērtību.

NOTURĪBA UN LABKLĀJĪBA

14. Mēs centīsimies pastiprināt savu sadarbību, tostarp, pamatojoties uz kopīgo paziņojumu "Austrumu partnerības politika pēc 2020. gada: noturības stiprināšana– Austrumu partnerība, kas sniedz labumu visiem"¹, un visaptverošu apspriešanos ar dalībvalstīm, austrumu partnervalstīm un citām Austrumu partnerības ieinteresētajām personām un to devumu. Stiprināt noturību joprojām ir mūsu galvenais politikas mērķis mūsu programmā "Atveseļošanās, noturība un reforma", kas ir strukturēta ap abiem pīlāriem: pārvaldība un investīcijas. Mēs atzinīgi vērtējam pielikumā apkopoto konkrēto prioritāšu kopumu laikposmam pēc 2020. gada un īpašu akcentu liekam uz konkrētu ieguvumu radīšanu cilvēkiem. Jaunā programma balstīsies uz reģionālo ekonomikas un investīciju plānu 2,3 miljardu EUR apmērā, kurš varētu mobilizēt līdz 17 miljardiem EUR reģiona publiskajās un privātajās investīcijās, kas ir turpmākās programmas pamatā. Šis daudzvalstu un daudznozaru investīciju plāns sniedz labumu Austrumu partnerības reģionam kopumā. Ņemot vērā vēl neatrisinātās problēmas, mēs pasvītrojam, ka noturīgs reformu progress partnervalstīs un tā pārraudzība ciešā sadarbībā ar ES dalībvalstīm, it īpaši kopīgo pamatvērtību un pārvaldības, tiesiskuma, tieslietu nozares reformas, korupcijas apkarošanas jomā, joprojām ir izšķirošs, lai sasniegtu Austrumu partnerības mērķus un sekmīgi īstenotu tās programmu, tostarp ekonomikas un investīciju plānu. ES atbalsts atbildīs tā nosacītībai un uz stimuliem balstītai pieejai, un tā priekšnoteikums būs to reformu īstenošana, par kurām tika panākta vienošanās. Tas ietekmēs strukturālās reformas, īpaši tiesiskuma un tiesu sistēmas reformas un korupcijas apkarošanas jomā.

¹ JOIN (2020) 7 final, 18.3.2020.

15. Noturības stiprināšanas nolūkā mēs koncentrēsimies uz tiesiskuma stiprināšanu, efektīvas, pārredzamas un pārskatatbildīgas publiskās pārvaldes izveidi visos pārvaldes līmeņos, vēršanos pret krāpšanu, korupciju un ekonomisko noziedzību, organizētās noziedzības apkarošanu un drošības, kā arī kiberneturības, tostarp noturības pret kiberdraudiem un hibrīddraudiem, stiprināšanu. Mēs uzsveram, cik svarīgi ir vajadzības gadījumā pastiprināt drošības dialogu un sadarbību KDAP jomā, un šajā ziņā atzinīgi vērtējam partneru vērtīgo ieguldījumu ES misijās un operācijās un ES atbalstu Eiropas Miera mehānisma ietvaros. Saskaņā ar saistībām, kādas partneriem ir ar ES, tiks veicināta pakāpeniska konverģence ārpolitikas un drošības politikas jomā. Mēs arī atkārtoti apliecinām, ka noturības veidošanā ir svarīgi stiprināt stratēģisko komunikāciju, tostarp cīņā pret dezinformāciju un manipulāciju ar informāciju, un mēs aicinām izmantot stiprākas un stratēģiskākas pieejas, kā arī pastiprināt sadarbību starp ES un austrumu partneriem. Mēs uzsveram, cik svarīga ir labi funkcionējoša mediju vide un vārda brīvība, atzīstot, ka ir vairāk jāatbalsta neatkarīgi mediji. Partnerība darbosies, lai pastiprinātu pilsoniskajai sabiedrībai labvēlīgu vidi un jauniešu līdzdalību, kā tika uzsvērts piektajā Austrumu partnerības Jaunatnes forumā 2021. gada novembrī Slovēnijā, izglītības reformu, nostiprinātu neatkarīgus medijus, uzlabotu demokrātiju, izvairītos no naidu kurinošas retorikas un provokatīvām darbībām, veicinātu un integrētu dzimumu līdztiesību, aizsargātu cilvēktiesības, stiprinātu noturību veselības jomā un strādātu ar mērķi uzlabot likumīgu un darbaspēka mobilitāti saskaņā ar valstu kompetencēm, vienlaikus kopīgi vēršoties pret neatbilstīgu migrāciju.

16. Mēs arī koncentrēsimies uz ekonomiskās noturības stiprināšanu, sekmējot tirdzniecību un ekonomikas integrāciju, investīcijas un piekļuvi finansējumam, labāku transporta savienojamību un ieguldot cilvēkos un zināšanu sabiedrībā. Šajā sakarā ES un ieinteresētie partneri pauž gandarījumu par to, ka nesen tika parakstīti kopējās aviācijas telpas nolīgumi ar Armēniju un Ukrainu. ES un ieinteresētie partneri arī atzinīgi vērtē nolīgumus ar Armēniju, Gruziju, Moldovas Republiku un Ukrainu par to iesaistīšanos pamatprogrammā "Apvārtnis Eiropa". ES un ieinteresētie partneri pauž gandarījumu par to, ka ir pabeigts Dienvidu gāzes koridora projekts, kas ir sekmējis gāzes avotu un piegādes maršrutu uz ES dažādošanu. Kā tika apstiprināts trešajā ministru sanāksmē par vidi un klimata pārmaiņām 2021. gada jūnijā Portugālē, mēs strādāsim pie tā, lai uzlabotu vides un klimata noturību, ar ieguldījumiem un sadarbību aprītes ekonomikā, zaļajā izaugsmē un klimataadaptācijā veicinot zaļo pārkārtošanos, kā arī stiprinot bioloģisko daudzveidību. ES atbalsta to, ka partnervalstis pastiprina centienus virzībā uz klimatneitralitātes sasniegšanu 2050. gadā, šim nolūkam pakāpeniski pārstājot izmantot ogles un izvirzot vērienīgākus mērķus nacionāli noteiktajā devumā, un mēs kopīgi strādāsim pie tā, lai paātrinātu to īstenošanu saskaņā ar *COP26* saistībām. Mēs arī attiecīgā gadījumā apvienosim spēkus, lai paātrinātu enerģētikas pārkārtošanas procesu nolūkā samazināt oglekļa pēdu un vēl vairāk stiprināt enerģētikas nozares iekļaujošu un ilgtspējīgu attīstību saskaņā ar Eiropas enerģētikas savienības stratēģiju. Mēs kāpināsim darbu, lai stiprinātu enerģētisko drošību mainīgos apstākļos un novērstu to, ka gāze tiek izmantota kā ierocis vai ģeopolitisks ietekmes līdzeklis. Tiks stiprināta arī kodoldrošība. Mēs paātrināsim pāreju uz ilgtspējīgu un viedu mobilitāti. Turklāt mūsu mērķis būs paātrināt digitālo pārveidi, tostarp investīcijas digitālajā infrastruktūrā un e-pārvaldībā. Pamatojoties uz reģionālo viesabonēšanas nolīgumu, mēs turpināsim pētīt iespēju izveidot kopēju starptautiskās viesabonēšanas telpu, tostarp viesabonēšanas tarifu ekonomiski ilgtspējīgu samazināšanu starp ES un austrumu partneriem.

SOLIDARITĀTE

17. Klimata krīzei, kā arī vides, klimata un enerģētikas problēmu risināšanai ir nepieciešama steidzama rīcība no visām pusēm. Mēs atgādinām, ka sociālekonomiskā atveseļošanās un ilgtermiņa attīstība pēc Covid-19 dod iespēju stiprināt noturību, ieguldot ilgtspējīgā savienojamībā un paātrinot zaļo un digitālo pārkārtošanos, visu ekonomiku aptverošā pieejā, kurā neviens netiek atstāts novārtā. Mēs apņemamies to darīt, lai uzlabotu nodarbinātību un radītu iespējas pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai, vienlaikus līdz 2050. gadam turpinot pārkārtoties uz klimatneitrālu aprites ekonomiku, kas būtu resursu ziņā efektīva.
18. Mēs esam solidāri, saskaroties ar Covid-19 pandēmiju, kas mūsu veselības aprūpes sistēmām, ekonomikai un sabiedrībai ir vēl nepieredzēts pārbaudījums. Pēc tam, kad kopš 2020. gada ātri ar Eiropas komandas atbalsta paketi tika mobilizēti vairāk nekā 2,5 miljardi EUR, mēs apliecinām, ka ES un tās dalībvalstis joprojām ir apņēmības pilnas atbalstīt partnervalstis pandēmijas jautājumu risināšanā, vakcinācijas procesā, cīnīties pret dezinformāciju, kas vērsta pret vakcināciju, un sekmēt ilgāka termiņa noturību veselības jomā. Mēs paužam gandarījumu par to, ka ar mehānisma *COVAX* un ES vakcīnu izdales mehānisma starpniecību partnervalstīm tika ziedoti vairāk nekā 13 miljoni vakcīnas devu, un atzinīgi vērtējam ES papildu atbalstu saskaņā ar Eiropas komandas iniciatīvu par Covid-19 vakcīnu izdali Austrumu partnerībai, kas, kā gaidāms, turpmākajos mēnešos sekmēs vēl turpmāku piegādi. Mēs atzinīgi vērtējam to, ka notiek Covid-19 digitālo sertifikātu savstarpēja atzīšana ar Armēniju, Gruziju, Moldovas Republiku un Ukrainu un drīzumā ar Azerbaidžānu, kas ļauj drošāk un vienkāršāk ceļot uz ES un no tās. Mēs aicinām uz globālu solidaritāti, intensīvāku starptautisko sadarbību un efektīvu multilaterālismu, lai ierobežotu, mazinātu un pārvarētu pandēmiju un tās sekas – tam apvienojumā ar vakcinācijas centienu turpināšanu, tostarp, nodrošinot vienlīdzību globālā piekļuvē vakcīnām un izmantojot efektīvas vakcinācijas kampaņas, ir būtiska loma vīrusa uzveikšanā.

KOPĪGA LĪDZATBILDĪBA

19. Mēs aicinām stiprināt kopīgo līdzatbildību un atkārtoti apstiprinām, cik svarīgi ir iekļaujoši iesaistīt visas sabiedrības daļas, uzsverot nepieciešamību turpināt veidot attiecības ar pilsonisko sabiedrību, īpaši ar jauniešiem, un veicinot dzimumu līdztiesību, iecietību un starpkultūru dialogu. Attiecību veidošana ar pilsonisko sabiedrību, tostarp, izmantojot Austrumu partnerības pilsoniskās sabiedrības forumu, un plašāka informēšana un uz noteiktu mērķi vērsts atbalsts vietējā līmeņa pilsoniskās sabiedrības organizācijām un sociālajiem partneriem joprojām ir neatņemama šīs partnerības daļa. Mēs apstiprinām, cik svarīga ir Austrumu partnerības sadarbības daudzpusējā dimensija, un aicinām turpināt darbu, lai uzlabotu tās pašreizējo struktūru nolūkā pielāgoties jaunajām prioritātēm un padarītu to elastīgāku un efektīvāku. Mēs atzinīgi vērtējam nozīmi, kāda ir *Euronest* parlamentārajai asamblejai, ES un Austrumu partnerības valstu Reģionālo un vietējo pašvaldību konferencei (*CORLEAP*), kā arī citām svarīgām ieinteresētajām personām, tostarp Austrumu partnerības pilsoniskās sabiedrības forumam, un vēlamies to vēl vairāk rosināt, kā arī atzinīgi vērtējam sistemātiskāku darbu ar ideju laboratorijām un Eiropas un starptautiskajām finanšu iestādēm.
20. Mēs gaidām nākamo Austrumu partnerības samitu 2023. gadā, kas būs pirmais atskaites punkts jaunās prioritāšu un mērķrādītāju paaudzes īstenošanas izvērtēšanai un pārskatīšanai.

Austrumu partnerības prioritātes pēc 2020. gada

Kā noteikts kopīgās deklarācijas 14. punktā, šajā pielikumā ir apkopoti politikas mērķi un mērķrādītāji Austrumu partnerības programmai pēc 2020. gada, pamatojoties uz kopīgo paziņojumu "Austrumu partnerības politika pēc 2020. gada. Noturības stiprināšana – Austrumu partnerība, kas sniedz labumu visiem"², kopīgo dienestu darba dokumentu "Atveseļošana, noturība, reforma: Austrumu partnerības prioritātes pēc 2020. gada"³ un visaptverošas apspriešanās ar dalībvalstīm, Austrumu partnerības valstīm un citām Austrumu partnerības ieinteresētajām personām un to ieguldījuma rezultātā.

Šie politikas mērķi un mērķrādītāji ir strukturēti divos pīlāros: 1) pārvaldība un 2) investīcijas (sekmējamās ar ekonomikas un investīciju plānu, kurā ir katrai konkrētai valstij paredzētas pamatiniciatīvas, kas kopā ar katru partnervalsti ir jāīsteno). Šo visaptverošo programmu, kuras pamatā ir demokrātijas, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana un dzimumu līdztiesība, atbalstīs ar ES atbalsta instrumentiem un noteikumiem, tostarp ar Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (*NDICI*) – "Eiropa pasaulē".

Ar daudzpusējās sadarbības labad racionalizētu struktūru Austrumu partnerībā tiks pārraudzīts, cik uz rezultātiem orientēti, vispusīgi un sistemātiski īsteno kopīgo atveseļošanās, noturības un reformu programmu. Turpmākās programmas īstenošana nodrošinās kopīgu līdzatbildību un apņemšanos, kā arī papildināmību ar divpusējām prioritātēm. Tā tiks pielāgota katras partnervalsts vajadzībām un interesēm saskaņā ar Austrumu partnerības politikas principiem. Ierosinātie mērķi ir orientējoši un balstīti uz aplēsēm un iepriekšējiem darbības rezultātiem.

1. Pārvaldības pīlārs

Ierosinātajā programmā pie pārvaldības pīlāra ir iekļautas šādas prioritātes un darbības.

² JOIN (2020) 7 final, 18.3.2020.

³ SWD (2021)186 final, 2.7.2021.

Kopīgi panākt pārskatatbildīgas iestādes, tiesiskumu un drošību

1. Lai cilvēki uzticētos savai valdībai, būtiska ir laba pārvaldība visos līmeņos. Tiesiskums, sekmīga korupcijas apkarošanas politika, cīņa pret organizēto noziedzību un pastiprināta drošība veido pamatu funkcionējošai iekļaujošajai un līdzdalības demokrātijai un spēcīgai un noturīgai sabiedrībai. Tie ir būtiski partnervalstu ilgtspējīgas ekonomiskās un sociālās attīstības priekšnoteikumi.
2. Attiecībā uz tiesu iestāžu reformu galvenā uzmanība tiks pievērsta partnervalstu tieslietu sistēmu un tiesiskā regulējuma saskaņošanai ar Eiropas standartiem, lai nodrošinātu pārredzamu, neatkarīgu, pārskatatbildīgu, efektīvu un profesionālu tiesiskuma nodrošināšanu iedzīvotājiem. Šā mērķa sasniegšanu veicinās labāka novērtēšana, uzraudzība un ziņošana par tieslietu sistēmas reformu, prokuratūras autonomijas nodrošināšana, lietu pārvaldības uzlabošana un neatkarīgu mācību iestāžu izveide vai konsolidācija.
3. Lai panāktu pārskatatbildīgu, pārredzamu un efektīvu publisko pārvaldi visos līmeņos, ir paredzēts gan izveidot Austrumu partnerības Publiskās pārvaldes akadēmiju, gan pastiprināt ES darba hospitēšanas shēmu un līdztekus veicināt dzimumu līdztiesību un vienlīdzīgu piekļuvi resursiem, izmantojot sistemātisku integrēto pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai un dzimumu līdztiesības principa ievērošanu budžeta plānošanā. Tiks atbalstīti decentralizācijas centieni, kas dod pilnvērtīgas iespējas vietējai un reģionālajai pašpārvaldei. Tiks stiprināta publisko finanšu pārvaldība, pārredzamība un pārskatatbildība. Neatkarīgas, uzticamas, salīdzināmas, dzimumsensitīvas un pēc dzimuma sadalītas statistikas izstrāde un izplatīšana palīdzēs partnervalstīm veidot uz pierādījumiem balstītu politiku.

4. Būtisks mērķrādītājs cīņā pret krāpšanu, korupciju un ekonomiskajiem noziegumiem ir pārbaudāma aktīvu deklarēšana, ko veic amatpersonas. Tiks izstrādāts un tālāk konsolidēts stratēģisks satvars, tiesisks regulējums un iestāžu sistēma, lai saskaņā ar Eiropas un starptautiskajiem standartiem, tostarp ANO Pretkorupcijas konvencijā noteiktajām saistībām, novērstu un apkarotu krāpšanu un korupciju. Publiskā iepirkuma kvalitāti uzlabos, pieņemot tiesību aktus, kas atbilst ES standartiem, un īstenojot labākas pārredzamības un publiskās kontroles mehānismus. Ir vajadzīga stabila un efektīva finanšu izmeklēšana, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas, līdzekļu atgūšanas un faktisko īpašumtiesību sistēmas. Tiks rosināta ātra un efektīva sadarbība starp partnervalstīm un attiecīgajām ES struktūrām, tādām kā *Eurojust*, Eiropols, Eiropas Prokuratūra un Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai.
5. Attiecībā uz organizētās noziedzības apkarošanu un drošības stiprināšanu tiks uzlabota sadarbība un informācijas apmaiņa ar attiecīgajām ES struktūrām par tiesībsardzību, reaģēšanu ārkārtas situācijās, narkotikām un narkomāniju, un tiks uzlabotas apdraudējuma novērtēšanas spējas. Tiks risināti kopīgi drošības izaicinājumi un novērsti apdraudējumi, tostarp, izmantojot Eiropas daudzdisciplīnu platformu pret noziedzības draudiem (*EMPACT*); turklāt tiks ieviesta un attiecīgi piemērota smagās un organizētās noziedzības draudu novērtējuma (*SOCTA*) metodika un tiks izveidoti vai konsolidēti valstu narkomānijas novērošanas centri un agrīnās brīdināšanas sistēmas. Tiks pastiprināti centieni apkarot cilvēku tirdzniecību, īpašu uzmanību pievēršot sievietēm un bērniem. Tiks uzlabotas spējas apkarot liela apjoma kontrabandu ar visām precēm, īpašu uzmanību pievēršot organizētajai noziedzībai un produktu drošībai.

6. Tiks atbalstīta neatrisināto konfliktu miermīlīgu risinājumu, konfliktu novēršanas, kā arī uzticības veidošanas un izlīguma centienu veicināšana. Tiks pastiprināta palīdzība konfliktu skartajiem iedzīvotājiem, kā arī sieviešu un jauniešu nozīme miera veidošanā. Saskaņā ar Civilās KDAP paktu tiks pastiprināta arī sadarbība un dialogi drošības jomā un praktiskā sadarbība kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) jomā, kā arī partneru ieguldījums Eiropas civilajās un militārajās misijās un operācijās un attiecīgā gadījumā Eiropas Miera mehānisma (*EPF*) atbalsts. Tiks veicināta pieredzes un zināšanu apmaiņa starp ES un partnervalstīm; turklāt tiks nodrošinātas mācību iespējas un spēju veidošana hibrīddraudu novēršanai un kibernetikas vajadzībām, tostarp, iespējams, teorētiskas mācības ar ieinteresētajiem partneriem. Lai uzlabotu dabas un cilvēka izraisītu katastrofu novēršanu, sagatavotību tām un reaģēšanu uz tām, būs būtiski turpināt sadarbību civilās aizsardzības un katastrofu riska pārvaldības jomā, izmantojot ES civilās aizsardzības mehānismu.
7. Attiecībā uz kibernetiku un kibernetikas novēršanu galvenais mērķrādītājs ir stiprināta hibrīddraudu identificēšanas un novērtēšanas sistēma, kā arī stiprinātas partneru spējas apkarot kibernetiku un uzlabot kibernetiku, par pamatu ņemot Eiropas Padomes Budapeštas konvenciju. Tas tiks panākts, uzlabojot saskaņotību ar ES tiesisko regulējumu, iestāžu sistēmu un kibernetikas apkarošanas politikas satvaru, īstenojot mācību programmas par kibernetiku un elektroniskiem pierādījumiem, divkāršojot tādas kibernetikas jomā svarīgas operācijas, kurās tiek iesaistītas partnervalstis, un ieviešot Eiropas metodiku par interneta organizētās kibernetikas draudu novērtējumu, ja tas būs attiecīgi.

Kopīgi panākt noturīgu, taisnīgu un iekļaujošu sabiedrību, kurā valda dzimumu līdztiesība

8. Lai veicinātu pilsoniskajai sabiedrībai, tostarp sociālajiem partneriem, labvēlīgu vidi, būs paredzēts ES atbalsts 2500 vietējām pilsoniskās sabiedrības organizācijām un atbalsts, kas tiks sniegts tādās jaunās jomās kā sociālā inovācija, sociālā ekonomika un sociālā uzņēmējdarbība. Īpašu atbalstu sniegs organizācijām, kas darbojas ārpus galvaspilsētām, konfliktu skartajos reģionos, vietējās valodās, kā arī sieviešu organizācijām. Jauno Eiropas vēstnieku skaits tiks divkāršots, tiks uzlabota tīklu veidošana starp valsts jaunatnes padomēm un citām reprezentatīvām jaunatnes organizācijām un stiprināta sadarbība kultūras jomā un starpkultūru dialogs.

9. ES atbalstīs neatkarīgus medijus, kas rada daudzveidīgu kvalitatīvu un faktos balstītu saturu, tostarp valsts un vietējās valodās, ar mērķi no valdībām panākt atbildību un palīdzēt apkarot dezinformāciju. Tiks veicināta arī uzlabota normatīvā vide neatkarīgiem, uzticamiem un ticamiem medijiem. Lai aizsargātu cilvēkus pret dezinformāciju, tiks uzlabota mediju, informācijas un digitālo līdzekļu lietotprasme un kritiskās domāšanas prasmes.
10. Saskaņā ar EDSO un Eiropas Padomes standartiem tiks veicināta plurālistiska un iekļaujoša līdzdalības un pārstāvības demokrātija, tiks uzlabota parlamentārā uzraudzība, veicināts politiskais plurālisms un risināti demokrātiskajiem procesiem radītie digitālie pārbaudījumi.
11. Cilvēktiesību aizsardzības jomā atbilstīgi Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrai tiks stingri aizsargātas cilvēktiesības, ietverot atzišanu, ka tās ir universālas, nedalāmas un savstarpēji atkarīgas un ir jāpiemēro bez jebkāda veida diskriminācijas. Šajā sakarībā tiks atzīta un aizsargāta cilvēktiesību aizstāvju nozīme cilvēktiesību ievērošanas stiprināšanā. Izšķiroša nozīme būs savlaicīgai Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu izpildei. Būtu jā saglabā un jāturpina pilnveidot tiesiskais regulējums minoritāšu aizsardzības jomā. Turklāt, ņemot vērā Eiropas Komisijas un Augstā pārstāvja kopīgo paziņojumu par trešo Dzimumu līdztiesības rīcības plānu, visās politikas jomās tiks veicināta dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm, tostarp pasākumi, kas ir paredzēti, lai atraisītu sieviešu potenciālu darba tirgū, novērstu profesionālo un sektorālo segregāciju un novērstu vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības. Uzņēmējām būs plašākas mācību iespējas, un 40 % no visiem aizdevumiem, ar ko ES atbalsta MVU, būs paredzēti sieviešu vadītiem uzņēmumiem. Gandrīz visām ES investīcijām būs izvirzīts būtisks mērķis dzimumu līdztiesības jomā. Joprojām var pievienoties Eiropas Padomes Stambulas konvencijai par vardarbības pret sievietēm apkarošanu. Jautājumā par to, kā tiek ievērotas pie nacionālajām minoritātēm piederošu personu tiesības, kas noteiktas ANO un Eiropas Padomes konvencijās un ar tām saistītajos protokolos, tiks īstenots padziļināts dialogs ar pārstāvjiem, kas reprezentē pie minoritātēm piederošas personas, un cieša sadarbība ar Venēcijas komisiju ar šo jautājumu saistītu tiesību aktu jomā.

12. Attiecībā uz mobilitāti būtu jāturpina efektīvi darboties spēkā esošajiem bezvīzu režīmiem, nodrošinot vīzu režīma liberalizācijas kritēriju nepārtrauktu īstenošanu. Varētu apsvērt jaunus dialogus par vīzu režīma liberalizāciju, ja tiek izpildīti nosacījumi. Būtu jānodrošina, ka tiek īstenoti vīzu režīma atvieglošanas un atpakaļuzņemšanas nolīgumi. Tiks risinātas ar migrāciju saistītās problēmas, tostarp, apkarota neatbilstīga migrācija un risināts jautājums par nepamatotiem patvēruma pieteikumiem, kā arī pastiprināta atgriešana un atpakaļuzņemšana un veicināta likumīga migrācija, tostarp ar migrācijas un mobilitātes partnerību palīdzību, saskaņā ar valstu kompetencēm. Tiks stiprināta spēju veidošana, tostarp sadarbojoties ar ES aģentūrām, jo īpaši ar Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru. Šajā sakarībā tiks stiprināta efektīva un integrēta robežu pārvaldība. Mūsu mērķis ir veicināt saiknes starp migrāciju un attīstību, kā arī panākt partnervalstu valdību institucionālo spēju un politikas attīstību efektīvai migrācijas pārvaldībai, vienlaikus nodrošinot divpusēju un daudzpusēju koordināciju starp izcelsmes, tranzīta un mērķa valstīm, saskaņā ar valstu kompetencēm, lai nodrošinātu migrējošo darba ņēmēju aizsardzību, sekmētu migrantu efektīvu integrāciju un izmantotu ieceļošanas/izceļošanas potenciālu ilgtspējīgas attīstības sekmēšanai saskaņā ar IAM.
13. Papildus tūlītējam atbalstam, ko sniedz, lai pārvarētu Covid-19 pandēmiju, darbā pie veselības noturības pievēršanās arī veselības aprūpes sistēmu uzlabošanai ar mērķi uzlabot veselības aprūpes pieejamību cenas ziņā un piekļuvi tai. Mērķis ir panākt, lai būtu vakcinēti 850 000 veselības aprūpes darbinieku, un/vai izmantot ieguvumus, ko dod uzlabota terapija, aprīkojums un darba apstākļi. Tiks uzlabota sadarbība digitālo vakcinācijas sertifikātu jomā un gatavība risināt ārkārtas situācijas veselības jomā.

Stratēģiskā komunikācija

14. Pastiprinātas kampaņas visos līmeņos uzlabos saskaņotu ES zīmoldi vietējā kontekstā un atbalstīs partnervalstu stratēģiskās komunikācijas spējas, it īpaši, palīdzot tām cīnīties pret dezinformāciju ar patiesas un precīzas informācijas nodrošināšanu iedzīvotājiem. Darbs ar viedokļu izplatītāju mērķauditoriju un intensīvāks darbs ar jauniešiem palielinās informētību.

15. Austrumu partnerība padarīs intensīvākas apmaiņas visos līmeņos, tostarp parlamentos (ar *Euronest* starpniecību), vietējās un reģionālajās pašvaldībās (ar *CORLEAP* starpniecību) un pilsoniskajā sabiedrībā, īpaši ar Austrumu partnerības pilsoniskās sabiedrības foruma starpniecību.

2. Investīciju pīlārs

Ierosinātajā programmā investīciju pīlāra pamatā būs ekonomikas un investīciju plāns reģionam, tostarp pamatiniciatīvu kopums katrai partnervalstij, un ar to tiks atbalstīta atveseļošana pēc pandēmijas, izmantojot īpašus ES instrumentus, tostarp finansējuma apvienošanu un garantijas.

Tajā ir ietvertas šādas prioritātes un darbības:

Kopīgi panākt noturīgu, ilgtspējīgu un integrētu ekonomiku

16. Sākot pēc Covid-19 krīzes tik ļoti nepieciešamo sociālekonomisko atveseļošanu un vienlaikus gādājot gan par zaļo, gan par digitālo pārkārtošanu, tiek izvirzīts mērķis radīt ekonomiskas iespējas, kas nodrošina labklājību un pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visiem.
17. Attiecībā uz tirdzniecību un ekonomisko integrāciju prioritāte tiks piešķirta uzņēmējdarbības vides stiprināšanai un tirdzniecības un investīciju veicināšanai, izmantojot iespējas, ko dod zaļā un digitālā pārveide. Tiks sniegts nepārtraukts atbalsts, lai paātrinātu padziļināto un visaptverošo brīvās tirdzniecības zonu (*DCFTA*) un citu tirdzniecības nolīgumu īstenošanu un lai panāktu vēl ciešāku ekonomisko integrāciju ar partnervalstīm un starp tām, ar mērķi attīstīt ilgtspējīgas piegādes ķēdes. Ļoti svarīgi būs kopīgi strādāt pie izcelsmes apliecinājumiem, atzīto uzņēmēju programmām un ieinteresēto partnervalstu pievienošanās Konvencijai par kopīgu tranzīta procedūru, kā arī veicināt labu pārvaldību nodokļu jomā, īpaši pārredzamību un informācijas apmaiņu un taisnīgu nodokļu sistēmu, kā arī sekmēt to, lai euro būtu starptautiski nozīmīgāks. Šajā sakarībā ES turpinās atbalstīt ieinteresēto partnervalstu centienus izpildīt kritērijus, kas izvirzīti, lai varētu pievienoties vienotajai euro maksājumu telpai (*SEPA*). Ieinteresētajiem partneriem tiks sniegts atbalsts finanšu tirgu attīstīšanai.

18. Investīciju un finansējuma pieejamības jomā uzsvars tiks likts uz mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) piekļuves uzlabošanu finansējumam, šajā nolūkā ES nodrošinot 1 miljardu EUR lielu finansējumu vietējā valūtā, un atbalstu 500 000 MVU. Turklāt ES nodrošinās investīcijas 500 miljonu EUR apmērā pašu kapitālā, lai palīdzētu MVU, stiprinātu jaunuzņēmumu ekosistēmu, atbalstītu ekonomikas attīstību, veicinātu sieviešu uzņēmējdarbību, radītu kvalitatīvas darbvietas un īstenotu zaļo un digitālo pārkārtošanos. Šajā ziņā ļoti svarīgi būs atbalstīt strukturālās reformas, uzlabot ekonomikas un darba tirgus pārvaldību, piesaistīt ārvalstu tiešos ieguldījumus, šim nolūkam sekmējot stabilu investīciju vidi, veicināt starptautiskos darba standartus, samazināt korupciju un palielināt ekonomikas noturību.
19. Stiprinot sadarbību ārpus galvaspilsētām, tiks atraisīts lauku un piekrastes reģionu ekonomiskais potenciāls, tostarp investējot ilgtspējīgā lauksaimniecības pārtikas ražošanā, radot labākas iespējas lauksaimniecības kreditēšanai, atbalstot darbību dažādošanu, sekmējot viedu specializāciju un efektīvāku resursu izmantošanu un emisiju ierobežošanu. Atbalsts vismaz 50 pašvaldībām palīdzēs tām labāk reaģēt uz sarežģījumiem, pielāgoties nenoteiktībai un klimata pārmaiņām un uzlabot noturību.
20. Ilgtspējīga, noteikumos balstīta un droša transporta savstarpējā savienojamība tiks uzlabota, pabeidzot paplašināto provizorisko *TEN-T* pamattīklu, kas aptver visus transporta veidus (autotransportu, dzelzceļu, gaisa, jūras un ūdensceļu, tostarp iekšējo ūdensceļu, transportu) un investējot prioritāro ceļu modernizācijā 3000 km garumā un dzelzceļu modernizācijā paplašinātajā *TEN-T* tīklā, kuru paredzēts pabeigt līdz 2030. gadam. Lai veicinātu ekonomikas attīstību, reģionālo integrāciju, tirdzniecību un mobilitāti, minēto darbu veiks saskaņā ar ES standartiem, klimatnoturīgā veidā un tā, lai kaitējums videi būtu ierobežots. Savstarpējā savienojamība tiks arī uzlabota, pabeidzot kopīgu aviācijas nolīgumu tīkla izveidi un sadarbojoties aviācijas, jūras un ceļu satiksmes drošības jomā, īpaši ar reģionāla ceļu satiksmes drošības novērošanas centra izveides starpniecību. Pārkārtošanās uz klimatneitrālu enerģētiku partnervalstīs tiks atbalstīta ar mērķi palielināt enerģētisko drošību, ar dažādošanu atkāpjoties no naftas un gāzes importa, un panākt energosistēmu dekarbonizāciju, investējot atjaunojamajos energoresursos un uzlabojot energoefektivitāti, kā arī uz pareizas likumdošanas pamata veicinot enerģijas tirgus integrāciju, lai nodrošinātu piegādes drošību reģionā. Šajā kontekstā tiks īstenota valsts gāzes pārvades sistēmu modernizācija.

21. Turpināsies ieguldīšana cilvēkos un zināšanu sabiedrībā, un tā tiks vēl vairāk pastiprināta, nodrošinot 70 000 individuālu mobilitātes iespēju studentiem un darbiniekiem, pētniekiem, jauniešiem un jaunatnes darbiniekiem. Stratēģiska prioritāte joprojām būs izglītības reforma. Visu līmeņu izglītībā un mācībās tiks īstenoti modernizācijas un inovācijas centieni. Tajos būs ietverta strukturēta sadarbība starp ES un partnervalstu universitātēm, profesionālās izglītības un mācību (PIA) iestādēm un jaunatnes organizācijām, kā arī jauniešu nodarbinātības, nodarbināmības, uzņēmējdarbības un prasmju veicināšana, tostarp intelektuālā darbaspēka emigrācijas novēršana. Tiks turpināts atbalsts Austrumu partnerības Eiropas skolas īstenošanai Gruzijā. Turpinās sniegt atbalstu kultūrai un radošajām nozarēm. Svarīga nozīme būs ieguldījumiem pētniecībā un inovācijā, tostarp, šim nolūkam veicot politikas reformas, palielinot pētniecības un inovācijas bruto izdevumus un atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos ar pārdomātas specializācijas stratēģijām un tehnoloģiju nodošanu.

Kopīgi panākt vides un klimata noturību

22. ES kopīgi strādās ar partnervalstīm pie tā, lai reģionu pārveidotu par taisnīgu un pārticīgu sabiedrību ar mūsdienīgu, resursu ziņā efektīvu, klimatneitrālu un konkurētspējīgu aprites ekonomiku, vienlaikus uzlabojot to noturību vides un klimata jomā, tostarp ar ilgtspējīgākas dabas resursu izmantošanas un dekarbonizācijas starpniecību.
23. Lai uzlabotu cilvēku veselību un labbūtību, galvenā uzmanība tiks pievērsta piesārņojuma samazināšanai, ko panāk ar gaisa kvalitātes uzraudzību un uzlabošanu 300 pilsētās, un turpmākai virzībai uz vispārēju piekļuvi tīram ūdenim un sanitārijai, ar ko vēl 3 miljoniem cilvēku tiktu nodrošināta piekļuve droša ūdens pakalpojumiem. Tiks uzlabota vides informācija un veikts vides novērtējums attiecībā uz pilsētu attīstības plāniem. Tiks sekmēta sabiedrības informētība par vides politikas un klimata pārmaiņu jautājumiem un iesaistīšanās ar vidi saistītās iniciatīvās.

24. Lai atbalstītu aprites ekonomiku un paātrinātu zaļo atveseļošanu un izaugsmi, saskaņā ar Eiropas zaļo kursu ar ES palīdzību tiks stiprināta klimata politika un zaļās investīcijas un uzlabota vides pārvaldība ar mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti un uzlabot pielāgošanos klimata pārmaiņām. ES atbalstīs to, lai partnervalstis līdz *COP27* pieņemtu nacionālās gadsimta vidus stratēģijas attīstībai ar mazām emisijām. ES ir gatava apsvērt atbalsta sniegšanu partnervalstīm, lai tās, tostarp saistībā ar gaidāmo oglekļa ieviedkorekcijas mehānismu (OIM), ieviestu efektīvas oglekļa emisiju samazināšanas shēmas un/vai oglekļa cenu noteikšanas politiku, kas būtu saskaņota ar ES shēmām un/vai politiku. Tiks turpināta sadarbība, īstenojot Sendai ietvarprogrammu katastrofu riska mazināšanai. ES veicinās Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģiju, stratēģiju "No lauka līdz galdam" un taisnīgu pārkārtošanos, tostarp no ieguves rūpniecības atkarīgajos reģionos. Tiks palielināts inovatīvs klimata un zaļais finansējums un veikti sistemātiskāki vides novērtējumi. Tiks stiprināta ES produktu un ekoinovācijas politika, uzlabota atkritumu apsaimniekošana un palielināta reciklēšana.
25. Lai saglabātu bioloģisko daudzveidību un ekonomikā stiprinātu dabas aktīvu bāzi, tiks atbalstīta ūdens resursu apsaimniekošana, tostarp pārrobežu kontekstā, veicot turpmāku saskaņošanu ar ES Ūdens pamatdirektīvu un attiecīgiem starptautiskiem standartiem. Aizsargājamās teritorijas tiks paplašinātas un savienotas, tiks uzlabota mežu apsaimniekošana un nostiprināta jūrlietu pārvalde ap Melno jūru, tostarp, veidojot spējas jūras drošības jomā un nosakot Melno jūru par emisiju kontroles zonu.
26. Attiecībā uz enerģētiskās drošības stiprināšanu tiks atbalstīta pāreja uz klimatneitrālām energosistēmām un tiks veicināta energoefektivitāte. Mērķis ir par vismaz 20 % samazināt enerģijas patēriņu 250 000 mājsaimniecībās. Šo mērķi palīdzēs sasniegt visaptveroša renovācija plašā apmērā un spēju veidošana saskaņā ar energoefektivitātes standartiem. Ir pilnībā jāizmanto atjaunojamo energoresursu potenciāls. Tiks uzlabota enerģijas tirgu darbība, nostiprināts tiesiskais un normatīvais regulējums un attīstīta ilgtspējīgas reģionālās energoinfrastruktūras jauda. Ir jānodrošina visaugstākais kodoldrošības līmenis. Tiks atbalstīta reģionālā sadarbība atjaunīgā ūdeņraža ekonomikas jomā.

27. Lai paātrinātu pāreju uz ilgtspējīgu un viedu mobilitāti, notiks darbs ar starptautiskajām finanšu iestādēm, lai ieviestu jaunus finansēšanas mehānismus pilsētām. Prioritāte tiks piešķirta uz nefosilajām degvielām balstītam un mazemisiju sabiedriskajam un privātajam transportam, un tiks aizstāti vecāki lielemisiju transportlīdzekļi, tostarp īstenojot izmēģinājuma projektus.

Kopīgi panākt noturīgu digitālo pārveidi

28. Lai attīstītu noturīgu digitālo ekonomiku un sabiedrību, būs jāpastiprina droša elektronisko sakaru infrastruktūra, jāturpina publiskās pārvaldes un privātā sektora dalībnieku digitalizācija un investīcijas digitālās inovācijas un digitālo prasmju veicināšanā.
29. Centīsies īstenot šādu mērķrādītājus: lai 80 % mājsaimniecību būtu piekļuve ātrdarbīgam internetam par pieņemamu cenu, lai 80 % no Austrumu partnerības publiskajiem pakalpojumiem būtu pieejami tiešsaistē, izmantojot sadarbības platformas, lai starp četrām partnervalstīm un ar ES būtu savstarpēji atzīti digitālie paraksti un lai vienam miljonam Austrumu partnerības iedzīvotāju ar digitālās izglītības platformas izveidi tiktu radītas pilnvērtīgas iespējas.
30. Starptautiskās viesabonēšanas mazumtirdzniecības cenas tiks ievērojami samazinātas, un, panākot saskaņu ar ES koordinēto pieeju, tiks nodrošināti 5G tīkli. Saistībā ar minēto tiks atbalstīta viesabonēšanas un radiofrekvenču spektra nolīgumu īstenošana starp partnervalstīm un attiecīgā gadījumā ar ES. Ievērojami palielināsies pārrobežu e-komercija ar ES, un darbosies četri digitālie transporta koridori, kas papildinās *TEN-T* tīklu. Tiks veiktas ievērojamas investīcijas, lai atbalstītu augstas veikspējas jaunuzņēmumus digitālajā jomā.
31. Lai veicinātu kiberneturību un kiberdrošību, tiks izveidota iestāžu sistēma, politiskais satvars un tiesiskais regulējums un, sadarbojoties ar ES Kiberdrošības aģentūru (*ENISA*), tiks ieviesta *ENISA* izstrādātā kiberdraudu kopainas metodika. Tiks veicināta turpmāka saskaņošana ar ES un starptautiskajiem datu aizsardzības standartiem.